

10.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**10 Eylül 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

10 Eylül 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemelerin Satış, Hibe, Hek ve Hurda Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ismarlama Protez ve Ortez Merkezleri ile İşitme Cihazı Merkezleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tıbbi Cihaz Satış, Reklam ve Tanıtım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tıbbi Cihazların Test, Kontrol ve Kalibrasyonu Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Avrasya Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi Tebliği (Tebliğ No: 2021/29)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/36)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2021/42)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 20/5/2021 Tarihli ve 2018/21949 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 16/6/2021 Tarihli ve 2018/23577 Başvuru Numaralı Kararı

Kuraklıktan zarar gören üreticiye 214 milyon lira ödeme

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, 43 ilde kuraklıktan zarar gören 14 bin 213 üreticiye 214 milyon lira ödeme yapıldığını bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Tarım Sigortaları Havuz İşletmeleri AŞ (TARSİM) tarafından 43 ilde kuraklıktan zarar gören 14 bin 213 üreticiye 214 milyon lira hasar ödemesi yapıldığını duyurdu.

Pakdemirli, Twitter hesabındaki paylaşımında, kuraklıktan zarar gören üreticilere yapılan ödemelere ilişkin bilgi verdi.

Bakan Pakdemirli, "Kuraklıkla mücadelede üreticilerimizin yanındayız, yanında olmaya devam edeceğiz. 43 ilde kuraklıktan zarar gören 14 bin 213 üreticimize dekar başına 400 liraya kadar toplam 214 milyon lira hasar ödemesi TARSİM tarafından gerçekleştirildi." ifadelerini kullandı.

Tavuk eti ve yumurtası üretimi temmuzda azaldı

Türkiye genelinde tavuk yumurtası üretimi 2021 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 azalarak 1 milyar 515 milyon 794 bin adede, tavuk eti üretimi de yüzde 7,1 gerileyerek 161 bin 923 tona düştü.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2021 yılı Temmuz ayına ilişkin kümes hayvancılığı üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, temmuzda 1 milyar 515 milyon 794 bin tavuk yumurtası üretildi. Üretim, geçen yıla kıyasla yüzde 1,7 geriledi.

Türkiye'de temmuzda 90 milyon 779 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı Temmuz 2020'ye kıyasla yüzde 8,4 düştü.

Bu yılın temmuz ayında 161 bin 923 ton tavuk eti, 4 bin 125 ton hindi eti üretimi gerçekleştirildi.

Tavuk eti üretimi geçen yılın temmuz ayına kıyasla yüzde 7,1, hindi eti üretimi ise yüzde 26,6 azaldı.

Ocak-temmuz döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre tavuk eti üretimi yüzde 2,2, tavuk yumurtası üretimi yüzde 3,1, kesilen tavuk sayısı yüzde 4,6, hindi eti üretimi yüzde 22,6 geriledi.

Temmuzda 840 bin tona yakın inek sütü toplandı

Türkiye genelinde toplanan inek sütü miktarı, 2021 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,6 artarak 838 bin 716 ton oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2021 yılı Temmuz ayına ilişkin süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıkladı. Buna göre, toplanan inek sütü miktarı, temmuzda yıllık bazda yüzde 1,6 artarak 838 bin 716 tona yükseldi. Toplanan inek sütü miktarı, ocak-temmuz döneminde ise geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 2,3 arttı.

Temmuzda ticari süt işletmelerince toplanan inek sütü yağ oranı ortalama yüzde 3,5, protein oranı ise ortalama yüzde 3,2 olarak tespit edildi.

Ticari süt işletmelerince yapılan içme sütü üretimi, söz konusu ayda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 4,9 azalarak 105 bin 598 ton olarak gerçekleşti. Ocak-temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre içme sütü üretimi yüzde 5,5 azalarak 900 bin 526 tona geriledi.

Temmuzda geçen yılın aynı ayına göre ticari süt işletmelerince yapılan yoğurt üretimi yüzde 0,04 azalarak 104 bin 446 ton olarak hesaplandı. Üretim, ocak-temmuz döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 0,7 artışla 643 bin 186 ton oldu.

Temmuzda geçen yılın aynı ayına göre, ayran üretimi yüzde 23,8, yağsız süt tozu üretimi yüzde 14,9, tereyağı üretimi yüzde 2,8, artarken, tam yağlı süt tozu üretimi yüzde 16,7, diğer peynirler (koyun, keçi, manda ve karışık sütlerden elde edilen

10.09.2021

peynir çeşitleri) yüzde 13,9, kaymak üretimi yüzde 7,1, inek peyniri üretimi yüzde 2,9 azaldı.

Ocak-temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yağsız süt tozu üretimi yüzde 23,1, tam yağlı süt tozu üretimi yüzde 17, diğer peynirler (koyun, keçi, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir çeşitleri) yüzde 12,4, ayran üretimi yüzde 12,2, kaymak üretimi yüzde 9,6, inek peyniri üretimi yüzde 1 artarken, tereyağı üretimi yüzde 3,2 geriledi.

Ekmek fiyatındaki kaos sürüyor

Meral DANYILDIZ

Ekmek üretiminin en önemli girdisi olan una gelen zam şüphesiz maliyeti sürekli yukarı çekiyor. İstanbul'da 2 TL'ye satılan ekmek fiyatında resmi olarak bir değişiklik yapılmamasına rağmen bazı fırınların 2,5 TL'den satmaya başladığı öğrenildi. Bir ekmeğin maliyetinde en yüksek kalem yüzde 35 oranında un.

Bir yıl içinde una yüzde 40 oranında zam gelmesi ekmeğin de fiyatında artış beklentisi yaratıyor. Birçok fırın zam kararını dört gözle bekliyor. Yurттаş ise en temel besin kaynağı olan ekmekte fiyatın daha da aşağı inmesini talep ediyor. İstanbullu için başka bir sorun da kentin farklı bölgelerinde değişen ekmek gramajı. Bakırköy'deki bir fırında 220 gram ekmeğin fiyatı 2 TL iken aynı ilçede başka bir fırınında 250 gram olan ekmek 2 TL'den satılıyor. Fiyatta değişiklik yapamayan fırıncılar ekmeğin gramajını değiştirerek gizli zam yapma yoluna gidiyor.

Fırıncılar ucuz ekmekten dert yanarken yurттаş ekmeğe zam yapılmasını istiyor. Ekmeğe zam bir yana 2 TL'yi dahi karşılayamadıklarını dile getiren yurттаşlar çareyi halk ekmek büfelerinde arıyor.

Avcılar ve Zeytinburnu'nda uğradığımız halk ekmek büfeleri önünde sıraya girenler hem temiz hem de uygun fiyatlı olması nedeniyle burayı tercih ettiğini dile getiriyor. Halk ekmek büfelerini tercih edenlerden Perihan Aktaş "Hem temiz hem bütçeme uygun. Halk ekmeği kapatmaya kalksalar herkes çok büyük tepki gösterir" dedi. Kemal Şen ise ekmeğin 1,5 TL olması gerektiğini söyleyerek "Halk ekmek büfelerinin daha da çoğalması gerekiyor" diye konuştu.

10.09.2021

FIRINCILAR: 3-4 TL OLSUN

Zam taleplerini sorduğumuz Ekmek Üreticileri İşverenleri Sendikası Genel Başkanı Cihan Kolivar da ekmeğin en az 3-4 lira olması gerektiğini öne sürdü. Un zammına tepki gösteren Kolivar, zam gelmesi için talepte bulduklarını aktararak “Her aldığımız un bir öncekinden 15-20 lira pahalı. Doğalgaz, elektrik, su öyle. Yüzde 50 ruhsatsız, yasa dışı fırın var. 2.5 az, 3-4 liraya satarsak kurtarıyoruz. Halk ekmeği fakir semtler için yapsınlar. Bizim zammımızı neden onaylamıyorlar? Bizim talebimiz ilçe bazında değişik fiyatlandırma olması. Etiler’de, Kadıköy’de oturanla Arnavutköy’de oturanın alım gücü aynı değil. Bırakın fırıncı kendi fiyatını belirlesin” ifadelerini kullandı.

Vatandaş düşük kuru alım fırsatı gördü, döviz hesapları rekor tazeledi

Vatandaşların banka hesaplarındaki döviz mevduatları toplamı geçen hafta 1,92 milyar dolar artış kaydetti ve rekor tazeledi. Parite etkisinden ayrılmış veriye göre de döviz mevduatındaki artış 1 milyar 38 milyon dolar olarak belirlendi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan 3 Eylül haftasına ait para banka verilerine göre, yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 1 milyar 922 milyon dolar artış gösterdi. Böylece bir önceki hafta 236 milyar 196 milyon dolar olan yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 238 milyar 118 milyona geldi.

Vatandaş düşük kuru alım fırsatı gördü

Merkez Bankası'nın haftalık para ve banka istatistikleri ise dolar/TL'nin 8.26 liraya kadar gerilediği geçen hafta döviz mevduatlarını arttırdıklarını ortaya koydu. Parite etkisinden ayrılmış veriye göre de döviz mevduatındaki artış 1 milyar 38 milyon dolar olarak belirlendi. Parite etkisinden arındırılmış verilere bakıldığında bireylerin döviz mevduatının 901 milyon dolar, ticari hesapların döviz mevduatının ise 137 milyon dolar arttığı görüldü.

Kamu-Sen: Maaşın yüzde 65'i kira ve gıdaya gidiyor

Türkiye Kamu-Sen, 5 bin 212 lira ücret alan bir memurun, maaşının yüzde 65'ini gıda ve kira harcamalarına ayırdığını açıkladı.

Türkiye Kamu-Sen Araştırma Geliştirme Merkezi, ağustos ayının asgari geçim endeksini yayımladı. TÜİK verilerinden derlenen araştırmaya göre; ortalama 5 bin 212 lira ücret alan bir memur maaşının yüzde 41,88'ini gıda harcamalarına ve yüzde 23,14'ünü kira giderlerine harcadı.

Araştırmaya göre, 4 kişilik bir aile Ağustos ayında sağlıklı beslenebilmek için günlük 72,752 lira harcadı. Gıda ve kira harcamaları maaşının yüzde 65,02'sini oluşturan memurun, diğer ihtiyaçlarını karşılaması için maaşının yüzde 34,98'i geriye kaldı. Ortalama ücretle geçinen memur; ulaşım, sağlık, haberleşme, eğitim ve giyim ihtiyaçları için bin 823 lira ayırdı.

"Maaşlar erimeye devam ediyor"

Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı Önder Kahveci, 6'ncı Dönem Toplu Sözleşmede taleplerinin kabul edilmediğini hatırlatarak, kamu çalışanlarının maaşlarının eridiğini söyledi. Kahveci araştırma sonuçlarına ilişkin şunları söyledi:

"Türkiye Kamu-Sen Ar-ge Merkezimizin yapmış olduğu asgari geçim endeksi çalışması da gösteriyor ki, enflasyon yükselmeye, maaşlar erimeye devam ediyor. Açıklanan rakamlardan açıkça görülüyor ki özellikle gıda fiyatları fahiş derecede arttı. Ağustos 2021 itibari ile ortalama 5 bin 212,37 lira ücret alan bir memurun ailesi için yaptığı gıda harcaması, maaşının neredeyse yarısını oluşturuyor.

10.09.2021

Gelirinin üçte ikisini sadece gıda ve barınma giderlerine harcayan çalışanlarımızın, maaşlarından geriye kalan ile hangi harcamayı yapabileceği tam bir muamma. Ayrıca eylül ayı okulların açıldığı, masrafların katlanarak arttığı bir dönem olduğu da unutulmamalıdır. Okul malzemelerinde de hissedilir derecede artış söz konusu. Kurşun kaleminden, kitabına; çantasından kıyafetine kadar fiyatlar artık el yakmaktan da öte durumda. Hal böyle iken, kamu çalışanları maaşından kalan yaklaşık bin 800 lira ile okul masraflarını karşılayabilmeleri mümkün müdür?”

Kamuda alışan işçilerden PCR testi istenecek

Kamuda alışan işçilerden haftada bir kez zorunlu PCR testi istenebilecek.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kamuda çalışan işçilerden haftada bir kez zorunlu PCR testi isteneceğini açıkladı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, "Covid-19 aşısı olmayan işçilerden 6 Eylül itibariyle zorunlu olarak haftada bir kez PCR testi yaptırmaları işyer/işveren tarafından istenebilecek, test sonuçları gerekli işlemler yapılmak üzere kayıt altında tutulacaktır" açıklaması yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan göç açıklaması: Türkiye tek başına bırakılmıştır

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Türkiye, Suriye kaynaklı düzensiz göçün engellenmesine yönelik verdiği olağanüstü mücadelede tek başına bırakılmıştır." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi tarafından düzenlenen Adalar Denizi ve Yunanistan ile Komşuluk İlişkileri Sempozyumu'na video mesaj gönderdi.

Sempozyumun başarılı geçmesi temennisinde bulunan Erdoğan, sempozyumun düzenlenmesine öncülük eden Dokuz Eylül ve Başkent üniversitelerinin yetkililerini tebrik etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

"Atalarımızın 'adalar denizi' olarak adlandırdığı Ege Denizi, tarih boyunca medeniyetlerin kavşak noktasında yer almış, insanlığın ortak kültür havzalarından birisidir. Üzerine şiirler yazılan, şarkılar söylenen bu güzel deniz, iş birliği ve barışın sembolü olması gerekirken maalesef son yıllarda insani trajedilerle gündeme gelmektedir. Suriye'de yaklaşık 11 yıldır süren iç savaş ve katliamlardan kaçan binlerce göçmen, Ege Denizi'nde hayatını kaybetmiştir. Bundan 6 yıl önce minik bedeni sahile vuran Aylan bebek, modern dünyanın utanç vesikası olarak hafızalara kazınmıştır. Başta Avrupa olmak üzere, Batılı ülkeler Aylan bebeğin dramından

gerekli dersleri çıkarmamıştır. Mültecileri kendi topraklarında güven ve huzur içinde yaşatacak adımların hiçbiri atılmamıştır. Türkiye, Suriye kaynaklı düzensiz göçün engellenmesine yönelik verdiği olağanüstü mücadelede tek başına bırakılmıştır. Suriyeli mazlumlara kapanan kapıların, ülkemizde darbe girişiminde bulunmuş, 251 vatandaşımızın kanını dökmüş FETÖ'cü canilere sonuna kadar açılması insanlık adına hicap kaynağıdır."

Bu tablo karşısında komşu Yunanistan'ın, Türkiye'nin iyi niyetli çabalarına anlamlı katkı sunmak yerine, maksimalist politikalarına hız verdiğine dikkati çeken Erdoğan, "Mülteci krizi, iki ülke arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesine vesile olabileceken, bu tarihi fırsat Yunanistan'ın uzlaşmaz tutumu sebebiyle heba edilmiştir." dedi.

Türkiye'nin tarihte olduğu gibi bugün de Ege Denizi'nin gerilim ve çekişmeden ziyade dostlukla anılmasını arzu ettiğinin altını çizen Erdoğan, bu anlayışla şimdiye kadar gerilimi artıran taraf olmamaya özen gösterdiklerini belirtti.

"Daima suhuletle davrandık"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, deniz yetki alanları, adaların gayriaskeri statüsünün ihlali ve Navtex ilanları başta olmak üzere komşu Yunanistan'ın tansiyonu yükselten adımları karşısında daima suhuletle davrandıklarını, meseleleri diyalog ve müzakere ile çözmeye öncelik verdiklerini hatırlattı.

Türkiye'nin tarihten ve uluslararası hukuktan doğan meşru haklarını sonuna kadar savunurken, diplomasiye alan açmayı asla ihmal etmediklerini aktaran Erdoğan, bugün de bu müspet tavır koruduklarına dikkati çekti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Komşumuz Yunanistan'ın hak ve menfaatlerimize saygı göstermesini, oldubittilerden ve tek taraflı eylemlerden kaçınmasını bekliyoruz. Yunanistan ile hakkaniyete, adalete ve iş birliğine dayalı, komşuluk hukukunu gözeten çözüm yolları bulacağımıza inanıyorum. Evlatlarımıza sorunlar yumağı yerine daha istikrarlı, daha huzurlu, daha güvenli bir gelecek bırakmak istiyoruz. Kendi alanında uzman isimlerin katılımıyla gerçekleştirilen bu sempozyumun bizlere bu arayışımızda yol göstereceğini düşünüyorum."

Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçenleri tebrik eden Erdoğan, değerli fikirleriyle programa katkı sunan tüm katılımcılara teşekkür etti.

Sağlık Bakanı Koca: TURKOVAC acil kullanım başvuru aşamasına geldi

Sağlık Bakanı merak edilen açıklamasını yaptı. Bakan Koca, Türkiye'nin yerli COVID-19 aşısı TURKOVAC için acil kullanım başvuru aşamasına geldiğini açıkladı. Onay alındığı takdirde Ekim ayında seri üretime geçilecek.

Koca'nın açıklamasından önemli satır başları şöyle:

"Aşıda 100 milyon doza ulaşıldı. Aylarca dağ tepe demeden görev yapan sağlık çalışanlarıma teşekkür ediyorum. Geldiğimiz nokta çok yüksek bir aşılamanın mümkün olduğunu gösteriyor.

84 milyon daha büyük bir dayanışmayı sağlayabiliriz. Kendimize sevdiklerimize karşı eksik kalmış görevimiz varsa onları tamamlamak için karar günüdür.

Aşıların zaman kaybetmeden tam doz yapılması gerek

İlk doz aşının tek başına koruyuculuğu yok. İlk doz ile aşı sürecini başlatmış oluyoruz. Beklediğimiz sonucu aşılarımızı tamamlayarak alabiliriz. Aşıların zaman kaybetmeden tam doz yapılması gerek.

Hastanelerimizdeki aktif vakalarımızın yüzde 90'a yakın bölümü aşısız ve aşısı tamamlanmamış kişilerdir. Aşının zaman kaybetmeden tam doz yapılması hayat kurtarır.

10.09.2021

Üç doz aşı olmuş vatandaşlarımızın vaka sayıları içindeki oranı yüzde 2'den azdır. Hatırlatma dozu gelmiş 6 milyon kişi var. Tam doz aşılama oranında henüz yeterli düzeye ulaşamadık.

Aşının tam dozda oranda koruyucu gücüne toplumda tam anlamıyla sağlamış değiliz. Virüsün yeni varyantları daha hızlı yayılıyor sonuçları ise ciddi sorunlar doğuruyor.

TURKOVAC acil kullanım başvurusu aşamasına geldi

Şu dakikalar içinde 100 milyon dozun üzerindeyiz. İkinci doz aşı olma oranımız 63,8. Virüsün yeni varyantları hızla yayılıyor. Çözüm tam doz aşıdır. Yerli aşımız TURCOVAC, acil onaya başvurabileceğimiz duruma geldi. Onay alması halinde ekim ayı içerisinde seri üretime geçeceğiz.

İki Mu varyantı vakası istanbul'da

Türkiyedeki varyantların yüzde 90'ı delta varyantı. Mu varyantı 2 kişide var. İkisi de İstanbul'da. ikisi de ağır değil. Mu varyantının daha ağır geçtiğini biliyoruz.

Eğer aşılama bu düzeyde yapılmamış olsaydı, şu an vaka sayımız en az 4-5 kat, hastane yükümüz de bir o kadar artmış olacaktı.

Tam doz aşılama oranında henüz yeterli düzeye ulaşamadık. Aşının tam dozla sağlanan koruyucu gücüne toplumun büyük kısmı olarak sahip değiliz.

Okullarda ilk haftada ciddi vaka yok

Şu an okullarımızda ciddi bir vaka yok. Öğrencileri de taramak istiyoruz. Yeni dönemde okulları kapatmak istemiyoruz. Artık elimizde aşı var. En fazla sınıf kapatılabilir onu da yapmak istemiyoruz.

Aşılama oranlarında giderek önemli noktaya geldiğimizi ama halen toplumsal bağışıklıktan uzak olduğumuz söylemek istiyorum, teşekkür ederim.

Yabancılar için de var. Aşılı veya PCR. Vatandaşımızın güvenliği için önemli.

Öğretmenlerimizden iki doz aşısını yaptıranların oranı yüzde 77'yi buldu, en az bir doz aşısını yaptırmış öğretmenlerimizin oranı da yüzde 90'ı geçti."

Açıklaması merak konusu olmuştu

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, bugün öğlen saatlerinde bir tweet atarak, 'Salgınla mücadele sürecimiz açısından simge bir gün! 18:00'DA, rutin seyrin dışında bir konuşmayla huzurlarınızda olacağım. Gündeminizdeki konular, başlıklarımız arasında. 18:00'da buluşmak üzere.'" mesajı paylaşmıştı. Koca'nın ne açıklayacağı merak konusu olmuştu.

Çubuk'ta 1,5 tonluk kavanoza turşu kuruldu

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) akademisyen ve öğrencileri, yüz yüze eğitimin başlaması öncesi Çubuk Belediyesinin organize ettiği "İlk Ders Turşu" etkinliğinde 1,5 ton turşu kurdu.

AYBÜ Esenboğa Külliyesi'ndeki programa Çubuk Belediye Başkanı Baki Demirbaş, Rektör Prof. Dr. İbrahim Aydın, akademisyenler ve öğrenciler katıldı.

Çubuk turşusu konusunda uygulamalı eğitim alan katılımcılar, 2018'de dünyanın en büyük turşusunu kurma rekorunun kırıldığı 1,5 tonluk kavanoza turşu kurdu. Belediye Başkanı Demirbaş, konuşmasında ilçede eğitim gören öğrencilerin turşunun nasıl kurulduğunu bilmemesinin uygun olmayacağını düşündüklerini, akademisyenlerin de bu görüşü desteklediğini söyledi.

Çubuk turşusunun tanınırlığının üniversite ile artacağına inandığını belirten Demirbaş, **coğrafi işaret** belgesine sahip bu ürünü dünyaya tanıtmak istediklerini aktardı.

Demirbaş, şöyle konuştu:

"Dünyanın en büyük turşusunun kurulmasıyla 2018 yılında Guinness Rekorlar kitabına girmiştik. Bugün kurduğumuz turşumuzu da inşallah olduktan sonra öğrencilerimiz ile paylaşacağız. Bunu gelenek haline getirmek istiyoruz. Üniversitemiz ile birlikte bu lezzet, dünyanın her yerine yaygınlaşacak."

Rektör Prof. Dr. Aydınlı ise üniversite olarak 2019'da ilk açtıkları bölümlerden birinin Gıda Teknolojileri olduğunu, buldukları bölgenin değerlerine sahip çıkarak geliştirmek istediklerini anlattı.

Turşuya yönelik bilimsel çalışmalar yapacaklarını ifade eden Aydınlı, "Hem turşuda kullanılan malzemeler hem de kurulumu üzerine çalışmalar yapalım istiyoruz. Elimizden geldiğince bölge ile bütünleşelim istiyoruz. Teknik alanlarda da birçok faaliyetimiz var. Biz burada hiçbir şeyi atlamak istemiyoruz. Turşu bizim için önemli, havacılık ve uzay da önemli, buradaki termal de önemli. Çünkü her şey birbirini tamamlıyor." diye konuştu.

Prof. Dr. Aydınlı, üniversitenin bulunduğu alanda termal su arama çalışması da yapacaklarını, sonuçlarına göre bu kaynağı enerji, ısıtma, sağlık, spor ve tarımda kullanmak istediklerini sözlerine ekledi.

Kurulan turşunun üniversitenin 4 Ekim'deki akademik yıl açışında öğrenciler ve konuklara dağıtılacağı belirtildi.

Programın sonunda turşunun bereketli olması, öğrencilere, misafirlere ve akademisyenlere sağlık getirmesi için dua edildi.

13.6 - ? = 21.0

Alaattin AKTAŞ

10 Eylül 2021 Cuma

✓ **OVP'ye göre bu yılki cari açık 21 milyar dolar olacak. Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu ise ısrarla yılın kalan döneminde cari fazla verileceğini söylüyor.**

✓ **İlk yarıdaki cari açık 13.6 milyar dolar. İkinci yarıda fazla vereceksek 21 milyar dolarlık açık ne; yok eğer yılı 21 milyar açıkla kapatacaksak fazla nerede?**

Bu bir ileri matematik sorusu değil. Tam tersine çok ama çok basit bir matematik sorusu. 13.6'dan hangi sayısı çıkarırsanız 21 sonucunu elde edersiniz?

Mantıksız mı geliyor, bize de öyle geldi de... Hem zaten onun için soruyoruz, açıklayabilen olursa diye...

Başlıktaki formülde geçen 13.6, milyar dolar cinsinden yılın ilk yarısında verilen cari işlemler dengesi açığını gösteriyor.

Soru işareti, 13.6 milyar dolardan düşülmesi gereken tutara işaret ediyor. Bu tutarın ne kadar olduğunu tabii ki bilmiyoruz. Hem zaten bilsek soru işareti koymaz ve sayıyı yazardık.

21 ise yine milyar dolar olarak bu yılın sonunda beklenen cari işlemler dengesi açığı. Bu sayı orta vadeli programda yer alıyor. Şimdi hadi gelin hep beraber düşünelim:

“Yılın ilk yarısında 13.6 milyar dolar olan cari işlemler dengesi açısından ikinci yarıda hangi sayıyı düşeceğiz, yani ikinci yarıda ne miktarda cari fazla vereceğiz ki sonuç 21 milyar dolar açık olsun?”

İtirazları duyar gibiyiz:

“Olur mu böyle bir hesap! İlk yarıda 13.6 milyar dolar açık varsa, yılın tümünde de 21 milyar dolar açık bekleniyorsa demek ki ikinci yarıda 7.4 milyar dolar

daha açık verilecek. Yok eğer ikinci yarıda fazla bekleniyorsa bu durumda da yılın tümü için ifade edilen 21 milyar dolarlık açık yanlış...”

OVP'DE YAZAN MI DOĞRU, MB BAŞKANI'NIN SÖYLEDİĞİ Mİ?

Geçtiğimiz günlerde yayımlanan 2022-2024 dönemine ilişkin orta vadeli programda bu yılın cari işlemler dengesi açığının 21 milyar dolar olarak tahmin edildiği yazıyordu. İlk yarıdaki açık 13.6 milyar dolardı ve buna göre demek ki ikinci yarıda açığın 7.4 milyar dolarda kalacağı tahmin ediliyordu. İlk yarıdaki 13.6 milyardan ikinci yarıda 7.4 milyar dolara inilebilir miydi, bu ayrı bir tartışma konusu. Hem zaten bugünkü konumuz bu değil.

Orta vadeli programda böyle bir tablo varken Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu son olarak önceki gün Alman Türk Ticaret ve Sanayi Odası toplantısında öyle görüşler dile getirdi ki, biz de ana yazıya formül gibi o başlığı atmak durumunda kaldık. Bakın Kavcıoğlu ne dedi:

“İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 85’ler gibi yüksek bir platoya oturdu. Yılın ilk yarısında dış ticarettaki reel dengelenme oldukça belirgin. Bu gelişmeler ışığında, ihracattaki güçlü artış eğilimi ve aşılamadaki ivmenin turizm faaliyetlerini canlandırmasıyla yılın geri kalanında cari işlemler hesabının fazla vermesini bekliyoruz.”

Merkez Bankası Başkanı'nın söylediği çok açık. Kavcıoğlu herhangi bir sayı dile getirmiyor ama örtülü biçimde **“Cari işlemlerde ilk altı ayda 13.6 milyar açık verdik ama ikinci yarıda fazla elde etmeyi bekliyoruz”** diyor.

Peki Kavcıoğlu'nun, bu konuşmasından önce yayımlanan orta vadeli programda cari açığın 21 milyar dolar olarak yer aldığından haberinin olmaması mümkün mü, tabii ki değil.

Öyleyse, **“İkinci yarıda cari fazla vereceğiz”** lafının anlamı ne?

Diyelim fazla vermek bir temenni ama açık vermesek bile yılı 13.6 milyarda kapatacağız. Ama öbür tarafta hükümetin tahmini 21 milyar dolar açık.

ŞARTLARI ZORLAYALIM; BİR OLASILIK DAHA VAR!

Kavcıoğlu önceki günkü konuşmasının bir yerinde ağustos ayına ilişkin geçici dış ticaret verilerin iyi geldiğine işaret ediyor. Acaba kastedilen ağustos ayından sonraki dönemde cari fazla verileceği mi?

Diyelim öyle... Bu durumda da son dört ayda cari fazla elde ederek yıllık açığı 21 milyar dolara indirmemiz söz konusu olacağına göre ağustos sonundaki cari açık 21 milyarın üstüne çıkmış olmalı. Yani iki ayda 8 milyar dolar gibi bir açıktan söz etmiş oluyoruz; hem de temmuz ve ağustosta. Bu da olamayacağına göre...

Herhalde söylenecek en güzel söz şu:

“Boşa koysan dolmuyor, doluya koysan almıyor!”

Enflasyonun çekirdeğinde ekonomiden çok sosyoloji var

Şeref OĞUZ

10 Eylül 2021 Cuma

Manşet enflasyon %**19,25**. Politika faizini **burun farkıyla geçmiş** durumda. Üstelik bu enflasyon, piyasanın onaylamadığı, **TÜİK** rakamı... **ENA**'ya **İTO**'ya sorsak, **onlar farklı şeyler söyleyecek** bu yüzden onlara sormuyoruz ve biz **Merkez'in referanslarıyla** devam ediyoruz.

BİR BEDEN KÜÇÜĞÜ YOK MU?

Efendim, **fiyatlama davranışları bozulmuş**... Biz manşet enflasyonla **Lira yatırımcısına verdiğimiz sözü tutamayacağız**... Peki, ne yapalım? **Bu enflasyonun bir beden küçüğü yok mu?** Olmaz mı? Misal **çekirdek enflasyon?**

O da ne ola ki? Efendim manşetten **gıdayı filan** çıkarıyorsun, **arta kalanına** çekirdek diyorsun. **Şansa bak ki 3 puan daha düşük**... Tamam, bu iş görür. Hele ki **reel faiz sözü vermişsek**, işimize yarar.

Peki, **döviz buna kanar mı?** Kanmasa da olur. Zaten amaç piyasayı değil, **üst yönetimi küstürmemekte**... O halde şu çekirdeğe bir bakalım; aslında çekirdekte toplumdaki "**artacak**" algısı yatıyor. Kısaca ekonomik dinamiklerden çok **sosyolojik gerçekler** yatıyor.

Eğer zihinlerde **fiyatların artacağı algısı** yerleşmiş ise sizin **para direksiyonunuz** pek işe yaramaz. Tıpkı yağmurlu havada virajlı yolda **lastiğin asfaltla bağlantısı kopunca** kontrolün kaybolması gibi. Bir noktadan sonra enflasyon; **toplum davranışı** halini alır.

ETİKETLERDE MAHALLE BASKISI

Öncelikle **arz-talep, maliyet-fiyat** ekseninden kopar, sonra sosyolojideki "**mahalle baskısı**" devreye girer. **Biri fiyat artırırsa öteki de artırır**. Fiyatı ucuzken alayım yaklaşımı, etiketleri **yukarı doğru** hareketlendirir. İşin **sosyolojisi çözülmeyen TÜİK** marifetiyle Merkez söylemiyle olmaz bu işler...

Enflasyondan **İşlenmemiş gıda, enerji, alkollü içki, tütün ve altını** çıkarınca çekirdeğe varıyorsunuz. İyi de bugün 3 puan düşük diye **işine yarayan çekirdek**, yarın **başına bela olursa** ne yapacaksın?

VERİLERDE KANDIRILMIŞLIK

Ekonomide **güzel şeyler** de oluyor. **Sanayi şahlanırken**, ihracat odaklı şirketler vızır vızır çalışıyor. Ancak Merkez, **enflasyonu dahi göremiyor**. Zira ona piyasanın değil, **siyasetin gerçekleri** lâzım. Oysa her durumda gerçeklerle yola çıkarsa, **iletişimi inandırıcı, söylemi güvenilir** olur.

İKİ SORU İKİ CEVAP

1-TCMB Çekirdeğe bakacağını söyleyerek ne demiş oldu?

Ana görevim enflasyonu indirmek ama elimden gelen ancak budur, çekirdek ucuz (düşük) diye ona sığındık. Faiz indirme bahanesi üretiyim derken, faiz artırmak zorunda kalınacak.

2-Sıkı para politikasından taviz piyasalarda nasıl fiyatlanır?

Anında fiyatlanır, piyasalar çekirdeğe bakmaz, gerçek verilere itibar eder. Merak ederim çekirdeğe sığınanlar acaba tasarruflarını lirada mı yoksa altın ve dövizde mi tutuyorlardır?

BASİRETSİZ İLETİŞİM PİYASADAN DÖNER

Döndü de zaten... Para politikasında en önemli güç, **iletişimdir**. Paniği önler, adımları gösterir. **Rota çizer**. Veri setlerindeki olağandışı gelişmeleri açıklar. **Hareket bantlarının mihengidir**. Paranın sözüdür. **Dile gelmeyen zorlukların destekleyicisidir**.

Merkez bu iletişimi harcadı. Zaten OVP'yi de bizimle birlikte **gece yarısı Resmi Gazete'den okuyabildi**. Tıpkı **OVP'nin sahibi bakanlığın yaptığı gibi**... Hal böyle olunca Merkez, **çekirdeğe yapışmak zorunda** kaldı ve sandı ki TV'ye çıkıp konuşarak bu işi çekirdek kolaylığıyla çözebilirdi. Ama olmadı.

Çözüm yolu tercihlerimiz...

Ferit Barış PARLAK

10 Eylül 2021 Cuma

Son 3 günde, sorunların çözümüne yönelik aldığımız kararlar...

* * *

İnşaat maliyetlerinin “yüzde 3”ünü oluşturan çimentoda, ihracatı yasakladık...

İnşaat maliyetlerini düşürmek için!

* * *

1.1 milyar dolarlık ihracat ne olacak?

Yıllarca çaba harcanarak, risk alınarak kazanılan “yabancı pazarlar” bizi mi bekleyecek!?

* * *

Dövizde oynaklık, beklentilerde bozulma nedeniyle...

1 hafta sonrasına fiyat veremeyen ve maliyetin yüzde 97’sini oluşturan, boyacısı, kalorifercisi, fayansçısı, elektrikçisi, sucusu “çimento ucuzladı” diye, 3 ay sonrası için fiyat vermeye başlayabilecek mi?

* * *

Diğer karar...

Hububat ve bakliyat ithalatında gümrük vergilerini sıfırladık...

Fiyatları düşürebilmek için!

* * *

10.09.2021

Tarım ürünleri fiyatlarındaki artışta, kuraklığı gerekçe gösterenlerimiz çoğunlukta...

“Vahşi sulamayı bitirdik”, “Yağmur suyunu depolamayı başardık”, “Damlama sulamada yol aldık”, “Tarımsal planlamaları, su fakirliğini dikkate alarak yaptık” diyebilen bir ülke, kuraklığı bahane gösterebilir mi?...

(Çölde üretim yapıp, ihracat yapan ülkeler ve kullandığı teknolojiler var)

* * *

Ayrıca yem, gübre, ilaç, mazot, tohum fiyatları ortada...

Kuraklık olmasa; üretimi artırıp, arzı dengeleyecek yapıda!

* * *

Ve plansızlık, yönlendirme/eğitim eksikliği nedeniyle, tarımsal girdileri israf ederek kullananlarımız çoğunlukta...

Kullanılacak girdinin (gübre, ilaç, tohum, mazot, su...) 2-3-4 katını kullanarak, daha fazla verim bekleyen bir “eğitim düzeyi” var...

VELHASIL

Tarımda da sanayide de arz ve yüksek fiyat sorununun nedeni:

Planlayamamaktır...

Çalıştırana/çalışanı eğitememektir...

Teknoloji geliştirememek; girdi fiyatlarını düşürememektir...

Vahşi gübrelemeyi/ilaçlamayı/tohumlamayı/sulamayı önleyememektir...

Vahşi stokçuluğu/toptancılığı önleyememektir...

Kısacası, “vahşi verimsizliktir” ...

Gümrük vergilerini sıfırlama, ihracatı yasaklama/kısıtlama gibi “günü kurtaracak” kararların, sorunu orta/uzun vadede büyüttüğüne, kalan üreticimizi de küstürdüğüne yüzlerce kez şahit olmamıza rağmen, görmek istememektir...

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu ve İmamoğlu'nun açıklamalarının anlamı ne?

10 Eylül 2021

Kılıçdaroğlu'nun, "Akşener'le belli aralıklarla görüşüyoruz. İttifakla ilgili herhangi bir sorun yok" açıklamasına sorun yok deniliyorsa orada sorun var diyecek değilim.

İki partinin yöneticileri de **Akşener** ile **Kılıçdaroğlu'nun** kamuoyunun bilgisi haricinde de zaman zaman görüşüklerini doğruluyorlar.

Kılıçdaroğlu ile **Akşener** arasında cumhurbaşkanı adayı konusunda patlak vermiş bir kriz söz konusu değil. Çünkü cumhurbaşkanı adayının belirleneceği sürece girilmedi. Henüz masa kurulup kimin aday olacağı üzerindeki arayış başlamadı. Ama iki liderin önünde cumhurbaşkanı adayını belirlemek gibi zorlu bir sorun duruyor.

Bizde cumhurbaşkanlığı konusu önemlidir.

Bu uğurda darbeler yapıldı. Partiler bölündü.

ORTAK ADAY BASKISI

2023 seçimlerinde **Kılıçdaroğlu** ve **Akşener'i** en çok zorlayacak konu cumhurbaşkanı adayı olacak. 24 Haziran 2018 seçimlerinde ortak aday çıkarmayı başaramamışlardı. İki lider bu kez ortak aday çıkarma konusunda tabandan gelen ağır bir baskı ile karşı karşıyalar. Muhalif taban bunu tarihi bir misyon olarak görüyor.

AKŞENER'DEN AÇIK ÇEK

Meral Akşener, tabandan gelen bu dalgayı gördü. "**Ben toz zerresi kadar kendim için plan yapmıyorum, çalışmıyorum. Türkiye'nin önünü tıkayacak şahıs ben olmayacağım**" dedi. **Akşener**, 24 Haziran seçimlerinden ders çıkardığının altını çizmeyi de ihmal etmedi. Çünkü **Abdullah Gül**'ün ortak adaylığını engelleyen lider olarak gösterilmesi nedeniyle böyle bir vurgu yapmaya ihtiyaç hissetti.

KILIÇDAROĞLU'NUN ÇIKIŞI

Akşener ne kadar kendini geri çektiyse **Kılıçdaroğlu** o denli kendini ileri sürdü. 7 Aralık 2020 tarihinde Meclis'teki bütçe görüşmeleri sırasında kendisine laf atan AK Parti milletvekillerine verdiği "**Benim aday olmayacağımı size kim söyledi?**" yanıtından bu yana adım adım ismini ön plana çıkardı. Ayrıca cumhurbaşkanı adaylığı CHP liderinin hakkıdır. Aday olmaması şaşırtıcı olur.

KILIÇDAROĞLU DAYATMASI

Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığını empoze etmeye dönük çabalar Millet İttifakı içinde rahatsızlığa neden oldu. **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığının bir dayatmaya dönüştüğü kanaati oluştu. İYİ Parti'nin etkili isimlerinden **Cihan Paçacı**'nın bu yöndeki çıkışı bir dönüm noktası oldu. **Paçacı**, "**Kemal Bey son dönem tekil konuşuyor**" diyerek ileride yaşanabilecek bir tehlikeye işaret etti. Çünkü İYİ Parti, cumhurbaşkanı adayının liderler tarafından masada belirlenmesini istiyor. **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığının empoze edilmesini doğru bulmuyor. Hukukta usul esastan önce gelir. İYİ Parti her partinin adayının olabileceğini ama şimdiden **Kılıçdaroğlu** isminin kendilerine dikte ettirilmeye çalışılmasının doğru olmadığını düşünüyor.

AKŞENER NE YAPMAK İSTİYOR?

İYİ Parti yöneticileriyle yaptığı konuşmalardan edindiğim izlenime göre gönüllerinde **Meral Akşener**'in adaylığı yatıyor. İYİ Parti'nin yükselişte olmasını, **Akşener**'in tek kadın aday olacağını ve muhafazakâr kesimden oy alacağı tezini öne sürüyorlar.

Ama **Akşener** kendisi ortak aday olmasa da kimin aday olacağını belirleyen lider olmak istiyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI GİRDABI

Millet İttifakı'nın kurulmasında payı olan isimlerden biri olan İYİ Parti'nin etkili isimlerinden **Cihan Paçacı**'nın çıkışı, cumhurbaşkanı adaylığıyla ilgili tartışmaların ittifakı sarsacak boyutlara ulaştığının anlaşılmasına neden oldu. Bunun üzerine **Kılıçdaroğlu**, üslubuna ilişkin açıklama yapmak zorunda kaldı. "**Ben veya başka bir partinin genel başkanı, ittifakı oluşturan bütün partiler adına konuşamaz**" dedi.

İMAMOĞLU, ADAY OLMADIĞINI İLAN ETTİ Mİ?

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçildiği günden bu yana Cumhurbaşkanı adaylığı sorulduğunda hiç bir zaman, "**Aday değilim**" demeyen Ekrem İmamoğlu, **Ali Haydar Fırat**'a yaptığı açıklama "**Şu an benim aklımdan geçen ve**

amacım, İstanbul'da görevini en iyi yapan başkan olmaktır. Dahası hedefim, İstanbul'da en başarılı belediye başkanı olmaktır, daha ötesi yok” dedi.

İmamoğlu'nun bu sözleri cumhurbaşkanı adayı olmadığı yönünde yorumlandı. **İmamoğlu**, cumhurbaşkanı adaylığı konusunda geçmiş açıklamalarından bir tık ileri bir açıklama yaptı. Ama bu sözleri cumhurbaşkanı adaylığı defterini kapattığı anlamına gelmiyor. Konuşmasının hiçbir yerinde “**Aday değilim**” demiyor. Ama daha fazla yıpranmamak için İstanbul'a odaklandığı mesajını veriyor.

BİR MANEVRA

Ekrem İmamoğlu, usta bir manevra ile kendisini cumhurbaşkanlığı tartışmalarının dışına çekiyor. Cumhurbaşkanlığı savaşında zarar göreceğini fark ettiği anda kendini ateş hattının dışına atıyor.

Bu taktiği **Mansur Yavaş** uygulamış, başarılı olmuştu. 15 gündür **Mansur Yavaş** ismini tartışan var mı?

Ancak bazen iki adım ileri atlamak için bir adım geri atabilirsiniz. Böylece hem isminizin yıpratılmasının önüne geçmiş olursunuz hem de potansiyelinizi korursunuz.

CUMHURBAŞKANI ADAYI

DEĞİLİM DEMEDİ

Ayrıca **İmamoğlu**, cumhurbaşkanı adaylığı için isminin hep en ön planda yer almasının **Kılıçdaroğlu** ile ilişkilerini yıprattığı ve CHP Genel Merkezi'ne kendisine karşı bir husumet oluşturduğunu gördü. Bu manevra ile kendini kavganın dışına çekti. Ama, “**Cumhurbaşkanı adayı değilim**” dememek suretiyle iddiasını da sürdürdü.

Ha **Kılıçdaroğlu** 73 yaşında, **İmamoğlu** 51 yaşında. Gençliği **İmamoğlu**'nun en büyük avantajı. Zaten, “**İstanbul'u alan Türkiye'yi alır tezine de damga basmış olacağım**” sözleri bu seçim olmazsa gelecek seçim olur mesajını taşıyor.

YANLIŞ ADRES

Milli Takım'ın Hollanda'ya 6-1 yenildiği maçı izlerken kahroldum. Maç bitti. Ne konuşacaklar, bu rezaleti nasıl izah edecekler diye bekledim. Kaptan **Burak** çıktı herkesi suçladı. Sanki sahada başkaları oynadı. **Kılıçdaroğlu**'nun ‘Havuz medyası içimize nifak sokmaya çalışıyor’ sözlerini de böyle okudum. **Kılıçdaroğlu**'da en iyi savunma saldırıdır prensibi ile hareket etmiş.

HANGİ HAVUZ

Her çıktığın yayında Millet İttifakı'nın ortak cumhurbaşkanı adayı olmaktan onur duyacağını açıklamışsın, partide sana en yakın isimler cumhurbaşkanı adaylığını ilan

10.09.2021

etmiş, sesini çıkarmamışsın. Bu durumda bir havuz arıyorsan CHP havuzunu aramak gerekmiyor mu?

KRONOLOJİ

Şimdi bir kronoloji vermek istiyorum.

7 Aralık 2020 **Kılıçdaroğlu**, “**Benim cumhurbaşkanı adayı olmadığımı size kim söyledi?**”

21 Nisan 2021 **Kılıçdaroğlu**, “**Ortak görüş olursa cumhurbaşkanı adayı olurum.**”

6 Ağustos 2021 **Kılıçdaroğlu**, “**Cumhurbaşkanlığı onurlu bir görevdir. Elbette teklif gelirse kabul edilir.**”

6 Temmuz 2021 CHP Genel Başkan Yardımcısı **Bülent Kuşoğlu**, “**Cumhurbaşkanı adayımız sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun sevgi ve saygılarını iletiyorum.**”

20 Ağustos 2021 CHP Genel Başkan Yardımcısı **Oğuz Kaan Salıcı**, “**Cumhurbaşkanı olacak kişi, ittifakın lideri Kemal Kılıçdaroğlu.**”

24 Mayıs 2021 CHP Genel Başkan Başdanışmanı ve İzmir Milletvekili **Tuncay Özkan**, “**Kemal Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adayı olursa yüzde 100 kazanır.**”

Havuz neredeymiş **Kemal Bey?**

Esfender KORKMAZ

Kur lobisi kim?

10 Eylül 2021 Cuma

Dün TÜİK Finansal yatırım araçlarının reel getiri oranlarını açıkladı. Ağustos ayında TÜFE'ye göre düzeltilmiş tek pozitif yıllık reel getiriyi BİST 100 endeksi sağladı. BİST 100 endeksinin yıllık reel getiri oranı yüzde 10,46 oldu. En yüksek reel kayıp altında oldu. Külçe altının yıllık reel getiri oranı eksi 27,92'de oldu. Başka bir ifade ile 2020 yılı Ağustos ayında elinde 1000 lira değerinde altını olanının, bu ağustosta satın alma gücü olarak söz konusu altının değeri 720,8 liralıya geriledi.

Dolar değeri olarakta 8 Ağustos 2020'de, bir ons altın 2015 dolar idi, bir yıl sonra 2021 10 ağustosta yüzde 17 oranında değer kaybetti ve 1718 dolara geriledi.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ TÜFE'YE GÖRE YILLIK REEL GETİRİ ORANI	
	REEL GETİRİ ORANI
MEVDUAT FAİZİ	-8,29
BİST 100	10,46
DOLAR	-2,31
EURO	-2,84
ALTIN	-27,92
DİBS	-10,54

Mevduat brüt faizi de Ağustosta yüzde 8,29 oranında reel kayıp getirdi. Aslında mevduat faizi en son Ekim 2020'de yıllık yüzde 1,99 oranında reel getiri sağlamıştı. Sonrasında eksiye geçti. Mart 2021 de ise, Merkez Bankası Başkanı değişince, eksi reel getiri daha da büyüdü. Söz gelimi Ağustosta önce Temmuz ayında yüzde eksi 9,27 idi.

Mevduat faizinin eksi olmasına rağmen, döviz tevdiat hesapları arttı ve fakat kurlarda son bir yılda sıçrama olmadı. Tersine dolar eksi 2,31 ve Euro eksi 2,84 oranında değer kaybetti.

Aslında ithalat arttı. **Cari açık devam ediyor. Dolara olan talep azalmadı.** Tersine piyasa kulislerine göre bazı iş adamları ve müteahhitlerin Londra'da gayrimenkul aldıkları ve yurt dışına para transfer ettikleri konuşuluyor. Daha önce de Türkiye de

banka kredilerini yapılandırıp, yurt dışında yatırım yapanlar olmuştu. Yurt dışında yatırım yapmanın bu günkü sisteme aykırı bir yanı yok. **Ama eğer yurt dışında gayrimenkul alanlar, başka ülke vatandaşlığı alanlar çoğaldıysa, bunu düşünmek zorundayız.** Demek ki tasarruf sahibi parasını döviz olarak da Türkiye'de tutmak istemiyor.

Ayrıca, Türkiye'de de Türk vatandaşlarının gayrimenkul alımları arttı. Bu nedenle fiyatlar şişti. Türk vatandaşları da demek ki dolar yerine gayrimenkule yatırım yapıyor.

Yurt dışına para transferi, yurt dışında gayrimenkul alımı, yurt içinde gayrimenkul alımının hızlanmasının iki nedeni var ... Birisi; güven sorununun tırmanmasıdır. **Artık tasarruf sahibi tasarrufunu Türkiye'de döviz olarak ta tutmak istemiyor. İkincisi de kara para aklama paniğidir.**

Bu şartlar altında; 23 şubatta Merkez Bankası'nın para kurulu toplantısında faiz kararı etkili olacaktır.

Ağustos yıllık enflasyonu yüzde 19,25 oldu. MB gösterge faizi yüzde 19'dur. Bu şartlarda MB gösterge faizi eksi yüzde 0,21 dir. Türkiye'nin ülke riskinin yüksek olduğunu da düşünerek, Merkez Bankası'nı faizleri artırması gerekir. Aslında başkanda enflasyon üstünde faiz vereceğini açıklamıştı. Şimdi kıvırmaya başladı ve Çekirdek enflasyonun son ay TÜFE olarak yüzde 19,25 oranındaki enflasyonun altında kaldığını ve yüzde 16,76 olduğunu açıklayarak faizlerin artmayacağı ve hatta düşeceği yönünde bir algı yarattı.

TÜİK çekirdek enflasyon olarak; enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE, oranını alıyor.

Merkez Bankası Başkanı, bir yandan gıda fiyatları enflasyonu artırıyor diyor diğer yandan MB gösterge Faiz kararı için gıda fiyatlarının dışlandığı çekirdek enflasyonu işaret ediyor.

Gerçekte; çekirdek enflasyon halka yansıyan enflasyonu değil enflasyon trendini gösterir. **Teorik olarak enflasyon trendini gösterir tezi, Türkiye için geçerli değil.** Zira Türkiye de gıda fiyatları her mevsim TÜFE 'den daha yüksek çıkıyor. Dahası gıda düşük gelir gruplarının sepetinde yüzde 40 oranında yer alıyor. Gıda'yı çıkarınca enflasyonun bir anlamı kalmıyor.

Buna rağmen faizler için çekirdek enflasyonu kriter olarak gösteriyorsa, hülle yapıyor veya kur lobisi baskısına dayanamıyor ve hülle yapmak zorunda kalıyor. Zira faiz düşerse kurlar yüzde 40 daha değerli olmasına rağmen yine de artacaktır. Açıkça bu karar kur lobisine yarar. Kur lobisinin kimler olduğunu herkes biliyor ve fakat kimse söyleyemiyor.

İbrahim Kahveci

Piyasa ve siyaset neden vurgun peşinde...

Bazen toplumun istekleri ile siyasetin çıkarı uyuşabilir. Ama bu uyuşmanın kısa vadeli çıkarı herkesi memnun etse de uzun vadede topluma büyük bir yük getirir.

Buna bir örnek vermek gerekirse bizim şu üniversite politikamız tam uygun olur.

Herkes evladının bir üniversite okumasını istiyor. Kimse benim evladım üniversite okuyacak düzeyde değil demiyor. Aslında benim evladım berber çırağı olacak bir yapıda diye kimse kabullenmiyor. Ve bu istekler içerisinde siyaset gelip her ile üniversite açıyor.

Her gencin üniversite diploması olduğu bir ülke olunca da bir acayip övünüyoruz. Mesela Merkel bile duyunca "üfff" diyor.

İyi ama gerçek ne olmalı?

Üniversite açıyoruz da orada eğitim verecek bilim insanı hocalar var mı? Varsa düzeyleri nedir? Yüksekokul dediğiniz aynı zamanda bir kültür ve hayat eğitim merkezidir. Güzel betonlar o ruh içeriğini verebilir mi?

Siyaset işte buna bakmadı. **Herkes üniversite diploması alabiliyorsa ve bu sayede herkes memnunsu sorun bitmiştir.**

O okulları okuyanlar iş bulabiliyor mu? Okudukları mesleğin bir geçerliliği var mı? Ya da ömür boyu işsiz kalacak bir diplomalı üniversite gençliğinin sonrası kimin umurunda...

Bugün konumuz tam da şu üstteki örnekte olduğu gibi **çıkar ilişkisine dayalı FAİZ politikası** olacaktır.

Merkez Bankası dümeni neden aniden faiz indirim sürecine kırdı? Piyasa gerçekten faiz indirimine karşı mı? Siyaset neden faiz indiriminde bu kadar istekli?

Önce siyasete bakalım: Faizlerin yüksek seyrine rağmen ülkede tüketim ve yatırım iştahında artış sürüyor. Özellikle istihdam yaratacak makine teçhizat yatırımında 2020/4. çeyrekte başlayan artış oldukça yüksek. İlk kez 2015'te başlayan yatay seyri kırabildik.

Acaba siyaset bu seviyeyi yetersiz görüp, çılgınca bir tüketim ve yatırım ortamı mı istiyor? İyi ama bunu 2020 yılında çok sert şekilde denedik ve tek haneli kredi faizine rağmen ne tüketim ne de yatırım hamlesi başladı.

Zamansız faiz hamlesi sadece finansal vurguna yol açmış ve bir süre sonra hem kur hem de faiz artış göstermişti.

Merkez Bankası açısından ise zaten yıl sonu faiz indirimini nerede ise herkes bekliyor durumda. Kasım-Aralık aylarında baz etkisi ile enflasyonda düşüş ihtimalini herkes hesaplıyor ve buna göre pozisyon alıyordu. O zaman Merkez neden erkenden çıkış yaptı ve piyasaları bozdu?

Bu cevaplardan önce piyasaların bir kuralını izah edelim: Kural şudur: Faizden para faiz oranları düşerken kazanılır.

Faiz lobisi diye bir şey varsa işte o şey faizlerin yüksekten aşağıya düşmesini arzular.

Mesela siz vadeli mevduat yaptınız. Geçen yıl faizler yüzde 10 seviyesindeyken paranızı 1 yıl vadeliye bağladınız. Ama faizler sonradan yüzde 20'ye çıktı. İşte siz o aradaki 10 puanı kaybetmiş oldunuz.

Şimdi ise tersini düşünün. Diyelim ki siz paranızı yüzde 20 vadeliye bağladınız. Ama tam ertesi gün faizler yüzde 10'a düşürüldü. Sizin sadece 1 günde kazancınız o aradaki 10 puan oldu. Sadece bir günde yüzde 10 kim para kazanabilir?

Aslında tahvil piyasası veya faiz piyasası bu şekilde işler. Düşen faiz tahvil fiyatına yansıdığı için faiz düşüşlerinde yüksek faizden alınan tahvillerin karına diyecek yoktur.

Tabii bu bir süreçtir. Faizler düşerken herkes bu vurgunu vurmaya çalışır. İşte o ara dönemde faizler düşerken dövizde düşer. Hatta döviz düşüşüne bağlı olarak enflasyonda da kısa süreli düşüşler yaşanır.

Ama tüm bu sanal kısa vadeli olumlu göstergeler VURGUN PİYASASI içindir.

Bu piyasa için bir baz gösterge aralığı da önemlidir. Bir önceki dönem yüksek enflasyon olacak ki, sanal olarak sonraki yıl enflasyon düşmüş gibi gözükecek.

10.09.2021

Bakın 2018 yılı Eylül-Ekim aylarında yıllık enflasyon %24,52 ve %25,24 gibi muazzam seviyede bulunuyordu. Ama tam bir yıl sonra 'vurgun piyasası' işletildi ve enflasyon da %9,26 ve %8,55'leri gördü.

Ya şimdi...

Şimdi enflasyon yine yüzde 19,25'lere çıkmış durumda.

Ve tam vurgun piyasası altyapısı hazırlanıyor. Gelecek yıl her şey uygun... Piyasa tabiri ile vole vurma yılı...

Sonrası mı? İşte orası bir kez daha tufan tabii. Bunu herkes biliyor aslında. Ama kısa vadeli çıkarlar, sandıkta seçim vs için mesele bugündür.

Artık siyasette yarın diye bir şey olmuyor. Bugünü kurtarınca gerisi mesele olmaz.

İnsanlar çöpten yiyecek toplarken şükredebiliyorsa ve reisliğe bağlılıklarını sürdürebiliyorsa yarının ne önemi olabilir...

Evlatlarımız düşünsün...

10 Eylül 2021, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Erdoğan kadar çalışkanı zor bulunur

Bütün insanlar aynı değildir. Bazıları üretmeyi, bazıları tüketmeyi sever. Bazı insanlar çalışkandır, bazıları da dinlenmeyi tercih eder. Bu farklar tabii ki bizi yönetenler ve devlet sorumluları söz konusu olduğu zaman önem kazanıyor.

Çalışmayı sevmeyen bir devlet görevlisi, devleti de aşağı çeker. Dün Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın 19 Eylül'de Amerika Birleşik Devletleri'ne gideceği açıklandı.

Erdoğan burada hem Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda konuşacak, hem diğer devlet temsilcileriyle ikili görüşmelerde bulunacak, hem de inşaatı biten Türkevini'nin açılışını yapacak.

Baktığınız zaman **Erdoğan**'ı bazen Rize'de, bazen İzmir'de, bazen Ankara'da, bazen İran'da, bazen Azerbaycan'da ya da Karadeniz'de, Akdeniz'de görüyorsunuz. Ve hiç merak etmiyor musunuz, bu adam yorulmaz mı, uykusu kaç saattir? Ne kadar dinlenmek iyi gelir, hiç tatil yapmadan ne kadar çalışılabilir?

MÜSTESNA BİR KİŞİLİK

Erdoğan'ın çalışma temposunu düşününce ister istemez çalışmayı hiç sevmeyen geçmişteki devlet yöneticilerini hatırlıyoruz. Mesela emekli bir yargıç vardı. Akşam saat 8'den sonra Çankaya'nın ışıkları kapatılır ve çalışanlara izin verilirdi.

Mesela bir Dışişleri Bakanı vardı. Bulgaristan'dan Türk göçü başladığı zaman bu kişi poker masasından kalkamadığı için iki gün yok olmuştu.

Çok çalışkan devlet adamlarını da gördük. Mesela rahmetli Cumhurbaşkanı **Turgut Özal**, sabaha karşı üçte beni telefonla arardı ve "**Yoksa uyudun mu?**" diye sorardı. Kısacası herkesin çalışkan, üretken olmasını beklemeyelim. **Tayyip Erdoğan** istisnai bir olay. Bu kadar çalışkanı az bulunur.

UYKUCULARA DİKKAT

Ancak elimizdeki diğer malzemeyi de dikkatli değerlendirelim. Uyumayı seven, uyanık olmaktan ürken insanlara devlet görevlerini teslim etmeyelim.

Unutmayalım ki bu coğrafyada insanlar çalışmadan yaşayamıyorlar. Yoksulu, muhtacı fazla olan bir coğrafya.

Bu coğrafyada mutlaka herkese örnek olacak kadar çalışkan kişileri bulup devleti onlara teslim etmeliyiz.